

JELICA
GREGANOVIĆ

OD reči
do REČI

KAKO SAM POSTALA GUSARSKA CARICA,
STRAH I TREPET JUŽNIH MORA

■ Laguna ■

Copyright © 2013, Jelica Greganović
Copyright © ovog izdanja 2013, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Ovu knjigu posvećujem
najvećim junacima mog života i mojih priča
– Vidu, Zarji i Vuku.*

Sadržaj

Spavaju li...	11
Tantal i kraljica Sub-ad	17
Jedino važno – ljubav	25
Slatko kao srce	29
Volim seks	33
Čik kupi ako smeš	37
Uspomene na dugo sećanje	41
Višesobno srce	45
Selo	49
Studen	55
Želim	59
Cirkus	65
O crnom luku i srcu maminom	71
Da crkneš od smeha	75
Genetski poštar	81

Fizika, hemija i matematika.	85
Ovde neko vara.	89
Fudbal na kilo	95
Romantika u pokušaju.	101
Čekajući vatromet	107
Jesen u mojoj ulici, drugi deo.	113
Hrčci u nama	119
Kučkari	123
Dunje i duleci.	129
I-aaa-R	133
Ljubav na četiri sata	137
O Egzitu i izlazu	141
Analfabeta, prase i Tom Sojer	147
Mala deca i veliki mrmoti.	153
Noa i mi.	157
Mraz.	161
Ošamdešete.	165
Svet na naduvavanje	169
Varvarin i prvi sneg	173
Raspušteni	179
Roštilj poseta dekolteu Majke Prirode.	183
Sarma, dan dvanaesti	189
U kom jajetu leži zec.	193
Mentol zavera	199
Za samo dvanaest dana smršajte 25,7 kilograma	203
Što ja volim leto	207

Mi i Naši	213
Potpukovnik Enes protiv maminih sinova	215
Dremkica popodnevna	218
Noć veštih žena.	225
Dan čokoladnih srdaca	229
Hoću srećan kraj.	233
O autorki	239

Spavaju li...

...oni ikada?! – pitanje je koje mi je, sa očajem i užasom koji su se tiskali među otkucanim slovima, nedavno postavljeno. Naravno da nema potrebe za takvom panikom – ne, deca nikada ne spavaju. Što je dokazano iskustveno i naučno, jer deca spadaju u porodicu šišmiša kombinovanih sa sovama i ostalim noćnim pojavama.

Jedino što je deci malo i velikoj zajedničko je to da rano odlaze na spavanje. A onda se vraćaju u budno stanje. Ovi mali. A veliki tek tad stižu na kućnu pozornicu. Zvuči komplikovano, ali nije... vrlo je jednostavno. Dakle:

Kada donesete bebu iz bolnice, još koliko prve noći ćete se upoznati s pojmom noćnog prehranjivanja, koje će sistematski prelaziti u noćno druženje. To je vreme kad vaša kolena isprobaju sve tvrde predmete koji im se nađu na putu, dok hodate korakom iznurenog zombija, pokušavajući da uspavate društveno biće koje ste rodili. Oči vam se lepe, kapci iznutra peckaju... *Molila bih osobe koje još uvek nemaju decu da ovo ne čitaju ili bar ne shvate*

tako ozbiljno... mislim, jeste to ozbiljno, ali... Gde sam ono stala? Da, oči vas peku, u grudima vam čuču komad lave, a dete budno da budnije biti ne može. Još kad na dnevni red stignu grčevi, pa počne buđenje i susednog kvarta, roditelji ulaze u fazu u kojoj mogu da spavaju gde god ih naslonite, mada im mirovanje nije uslov da zaspe u trenutku momenta, samo mrvu, samo malo, samo... dok ne zaurla konkurent vatrogasnoj sireni koji, uprkos tome što je maskiran u slatku bebu, ima glasinu na kojoj bi mu pozavidelo i najskuplje koncertno ozvučenje.

Ne brinite, grčevi ne traju dugo – taman do prvih zuba, kada požalite što su oni dobri grčevi prestali i počnete svoje spavanje da merite štopericom. Jer vaš potomak do poslednjeg slova potvrđuje Nušićevu tvrdnju da je spavanje nehipigijenska pojava. Dakle, trebalo bi je izbaciti sa dnevnog reda. I noćnog.

Kad konačno porastu svi zubi, a poznato je da odrastao čovek ima trideset dva, dok beba ima devetsto sedamnaest zuba, garant će vam se na vrat natovariti neka viroza. Mada, one su prihvatljiva pojava u odnosu na uvo koje boli. Inače i viroza i upaljeno uvo obavezno stižu u noćne sate. Preko dana nemaju vremena, a i zašto bi – danju uopšte nisu tako zanimljivi i efektni kao noću. Naime, kada se oglasi vlasnik upaljenog uveta, ptice s grana padaju, a vampiri napuštaju radna mesta i beže zubom bez obzira među vegetarijance.

Pomenute boljke neće uspjeti predugo da zadržavaju noć samo za sebe, jer oni prvi zubi ispadaju a novih sedamsto pedeset devet se sprema da izraste. Jedino što vas teši je činjenica da je to konačno, da ipak niste rodili ajkulu, nego dete. Ako je za vajdu, dva zuborastenija su

sasvim dovoljna za roditeljska bića koja su već uveliko zamenila dan za noć.

Sve to škola nekako uspe da dovede u red. Jedino što se školsko obrazovanje sastoji od gomile raspusta i vrlo malo rada, a raspusti su vreme kada decu bog otac ne može u krevet da otera. Nema opravdanja. Raspust je vilenjenje sto na sat, dvesta u krivinama i trista na otvorenom. A kad raspust prođe, trebaće vam samo nekoliko meseci da svoje noćne ptice uterate u red, taman na vreme, jer počinje novi raspust, praznik, nešto, šta god, tek vreme spavanja ponovo prelazi u aorist.

Ne traje to dugo, ipak deca porastu, jer mala deca su malo nespavanje, a velika deca ogromno nespavanje.

Polazak dece u školu roditeljima uliva lažnu nadu da je konačno došao kraj noćobdijskim aktivnostima mlađih maloletnika i da će prosveta konačno od šišmiša napraviti čoveka. Jedna od najslađih imperativnih rečenica, ovog puta s ozbiljnim alibijem, glasi: „U krevet, sutra počinje škola!“ Tako dotadašnji kućni vilenjak, u jednini ili množini svejedno je, ostaje razoružan i uskoro se vaš pogled raduje prizoru malog namćora u pidžami, koju kao da su krave žvakale i nevidljive sile je sa njega vuku, kako polako ali sigurno gmiže ka krevetu. Naravno, sve nogu pred nogu, nadajući se da će komanda možda, nikad se ne zna, uz malo sreće, ipak biti opozvana.

Doduše, večernja idila nastala zbog povodom škole zavedenog reda ne traje dugo, samo do prvog raspusta. A tih raspusta je tušta i tma, kad se sve sabere ispada da su deca više na raspustima no u školi. Taman toliko da se u spavaće obaveze ponovo uvede totalna anarhija i vampiri opet dobiju društvo u obliku izbečene dečurlije

koja vileni do sitnih sati. Naravno, posle tih noćnih ispada potrebno je izvesno vreme da se noćni lik vrati u kolosek po kom se kreće normalan svet kom je spavanje jedna od prirodnih potreba.

Iako narod kaže da deca rastu dok spavaju, naš Prestolonaslednik u formi prvorođenog sina je tu izreku demantovao. Bez velikog problema se mogu prebrojati retki sati koje je prespavao do puberteta. Uveče su mu oči bile kao fildžani, sve u strahu da mu nešto ne promakne, a kada bi slučajno ipak zaspao, budio se pre prve rudarske smene kako ne bi propustio neki od spektakla koji se redovno dešavaju ranom zorom kad dan još uvek gleda u sat koji zvoni i moli za još nekoliko minuta dremke. Uprkos tome, naš nespavač je dorastao do dva metra visine – šta li bi tek bilo da je više spavao...

A onda dođe pubertet i deca počnu da se učauravaju, da se bube. Gde god mogu, u bilo kom položaju su spremni da prilepe kapke i uprizore kratak čmav... najbolje sedeći, a sede toliko da je samo pitanje trenutka kad će im nići korenje. Tada roditelji sve više počinju da sumnjaju da će se iz mutirane larve ikada razviti leptir, sudeći prema novouvedenim navikama, veće su šanse da im se uskoro pojavi veliki blavor i predstavi kao doskorašnje dete.

No to je samo kratko varanje protivnika, jer taman kad roditelji pomisle da će pubertetlija prespavati i ostatak svog života, larva se otvori i iz nje izađe svež noćobdija, za nespavanje orniji no ikad. Tada počinje i vreme starijeg maloletstva kada se ponovo postavlja hamletovsko pitanje: „Spavaju li deca ikada?“ Ne, ne spavaju. Samo se malo odmora u parčencetu puberteta ne bi li opet mogla da uhvate zalet i ovog puta, umesto po stanu, krenu

da jurcaju po spoljnom svetu. U sve širim krugovima. Vukodlaci, vampiri, bauci i ostali noćni stvorovi mogu komotno da zatvore radnju i pognu glave pred donedavnim bebama koje su, nekako za tren, izrasle u nomade koji ni danju ni noću nikako da se skrase kod kuće.

Tu negde, zapravo onda kad uveče zajedno sa izraslim detetom počnu da vam nestaju ključevi od automobila, kad shvatite da je besmisleno što amaterski radite kao noćni čekač, tada... tada požalite za onim vremenima kad jeste da nisu spavali, ali su to bar nečinili kod kuće. I bez automobila. Lepo vam dođe da im ponudite dogovor: eto, ne moraju da spavaju uopšte, nikada više, samo da ih imate pred očima... koje se lepe, lepe i sklapaju od dugog, roditeljskog nesna.

Ne, deca nikada ne spavaju.

Pozdrav „Laku noć“ roditelji bi trebalo da izbace iz rečnika. Prosto, da ne budi lažne nade.